

SXEDIO.G15

19.12.1956. Ο ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ ΚΑΤΑΘΕΤΕΙ ΝΕΑ ΠΡΟΣΦΥΓΗ ΣΤΑ ΗΝΩΜΕΝΑ ΕΘΝΗ ΠΑΡΑ ΤΙΣ "ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ" ΤΩΝ ΑΜΕΡΙΚΑΝΩΝ ΝΑ ΕΠΙΔΙΩΞΕΙ ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΗ ΤΟΥ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ ΝΑΤΟ. Ο ΑΙΖΕΝΧΑΟΥΕΡ ΥΠΟΣΧΕΤΑΙ ΣΤΟΝ ΕΛΛΗΝΑ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟ ΟΤΙ ΘΑ ΜΕΣΟΛΑΒΗΣΕΙ ΓΙΑ ΝΑ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΘΕΙ Ο ΜΑΚΑΡΙΟΣ ΑΠΟ ΤΙΣ ΣΕΥΧΕΛΛΕΣ

Μπορεί οι συνομιλίες του Αρχιεπισκόπου Μακαρίου με τον Κυβερνήτη της Κύπρου Σερ Τζων Χάρτιγκ να είχαν ως συνέπεια να καθυστερήσει για μερικούς μήνες η κατάθεση της προσφυγής της Κύπρου στα Ηνωμένα Έθνη, που ζητούσε η Εθναρχία, με την κατάρρευση των συνομιλιών και με τον Μακάριο στην εξορία, αλλά ο Κωνσταντίνος Καραμανλής που βαλλόταν στο εσωτερικό από την αντιπολίτευση για τους χειρισμούς στο Κυπριακό, δεν έκαμε πίσω.

Στις **12 Σεπτεμβρίου 1956** με επιστολή του στα Ηνωμένα Έθνη ζητούσε όπως, πέρα από την εξέταση της προσφυγής ζητούσε όπως προστεθεί νέο θέμα στην ημερήσια διάταξη με το οποίο να προνοείται η λήψη μέτρων προς αντιμετώπιση της καταστρατήγησης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην Κύπρο.

Με τη νέα αίτηση κατηγορείτο η Βρετανία για "απάνθρωπες επιδρομές".

Τόνιζε ο Καραμανλής στην επιστολή του:

"Τα Ηνωμένα Έθνη δεν μπορούν να παραγνωρίσουν το γεγονός ότι τα ανθρώπινα δικαιώματα καταστρατηγούνται πεισιμόνως και ότι αθώοι άνδρες, γυναίκες και παιδιά πέφτουν θύματα της κατάχρησης δύναμewς. Ουδέποτε τα ανθρώπινα δικαιώματα δεν έχουν περισσότερο παραγνωρισθεί. Ο ιδιώτης βρίσκεται στο έλεος του αυθαίρετου ελέγχου, ολόκληρες κοινότητες υφίστανται τα ίδια δεινά. Προκαλείται ακόμη και ο Θεός με τις επιθέσεις εναντίον των Εκκλησιών".

Η ανοικτή ρήξη μεταξύ της Ελλάδας και της Βρετανίας προσλάμβανε διαστάσεις καθ' ον χρόνο

άνθρωποι του Καραμανλή στέλλονταν μέχρι και τη μακρινή Ινδία και άλλες χώρες όπου προσπαθούσαν να εξασφαλίσουν τη θετική τους ψήφο κατά τη συζήτηση του Κυπριακού στη Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ, της οποίας οι εργασίες θα άρχιζαν στις **12** Νοεμβρίου.

Η Αγγλία αντεπιτέθηκε στις **12** Οκτωβρίου και κατέθεσε αντιπροσφυγή στον ΟΗΕ με τίτλο "η υποστήριξη από την Ελλάδα της τρομοκρατίας στην Κύπρο".

Εκπρόσωπος του Φόρεϊν Οφφισ, επεξηγώντας την ενέργεια της Βρετανίας για κατάθεση της αντιπροσφυγής δήλωσε ότι η χώρα του έχει μεγάλα παράπονα από τη στάση της Ελλάδας έναντι της δράσης της ΕΟΚΑ και ότι η Βρετανία είναι υποχρεωμένη "να πληροφορήσει τα Ηνωμένα Έθνη για την κατάσταση η οποία διεμορφώθη και να καταστήσει σαφή τη θέση της".

Η Ελλάδα δεν ανησύχησε από την αντιπροσφυγή. Αντίθετα ο Υπουργός Εξωτερικών Ευάγγελος Αβέρωφ την καλωσόρισε, γιατί όπως είπε, τη θεωρούσε ως χρυσή ευκαιρία, δεδομένου ότι και αν ακόμα δεν ήταν δυνατό να εγγραφεί προς συζήτηση η ελληνική προσφυγή στην ημερήσια διάταξη, η Ελλάδα θα είχε την ευκαιρία να εξηγήσει τις θέσεις της και να αναλύσει το Κυπριακό κατά τη συζήτηση της Βρετανικής αντιπροσφυγής.

Εξάλλου στα Ηνωμένα Έθνη ο αντιπρόσωπος της Ελλάδας στον ΟΗΕ Εανθόπουλος- Παλαμάς έσπευσε να διαβεβαιώσει τους Βρετανούς ότι η Ελλάδα θα ψήφιζε υπέρ της εγγραφής της Βρετανικής προσφυγής, όσο παράξενο και αν φαινόταν γιατί με τον τρόπο αυτό θα ήταν δυνατό να συζητηθεί το Κυπριακό στο Διεθνή Οργανισμό.

Στη διπλωματική της προσπάθεια για προβολή του Κυπριακού η Ελλάδα υπέστη μια μικρή ήττα στο Στρασβούργο, Η Επιτροπή διαδικασίας της Συμβουλευτικής Συνέλευσης του Συμβουλίου της Ευρώπης, ενώπιον της οποίας κατατέθηκε ψήφισμα στις **19** Οκτωβρίου και με το οποίο ζητείτο η αποστολή Επιτροπής του Συμβουλίου στην Κύπρο, απέρριψε το

αίτημα, η Ελλάδα είχε ζητήσει όπως το ψήφισμα της κηρυχθεί επείγον, η πρόταση της όμως απορρίφθηκε με **59** ψήφους έναντι **27** και έτσι τούτο παραπέμφθηκε στην Επιτροπή Διαδικασίας που θα συνεδρίαζε την Άνοιξη του **1957**.

Ήταν και αυτό μια ένδειξη του τι θα έπρεπε να αναμένουν Κύπρος και Ελλάδα από διεθνείς Οργανισμούς.

Παρά την αποτυχία για έγκριση της πρότασης για αποστολή Επιτροπής στην Κύπρο το Συμβούλιο της Ευρώπης ενέκρινε στις **26** Οκτωβρίου ψήφισμα, παρά τις σφοδρές αντιδράσεις της Βρετανίας κυρίως που το καταψήφισε και με το οποίο καλούντο η Βρετανία, η Ελλάδα και η Τουρκία να καταβάλουν κάθε προσπάθεια προς συνεννόηση και επίτευξη όσο το δυνατό συντομότερο συμφωνίας επί του κυπριακού ζητήματος. Οι βρετανοί δεν ήθελαν με κανένα τρόπο ανάμιξη της Ελλάδας, έστω και αν έβλεπαν με ευνοϊκό μάτι ανάμιξη της Τουρκίας μέχρι, όμως, το σημείο που ευνοούσε τα βρετανικά συμφέροντα.

Η αποτυχία της Ελλάδας να επιτύχει την αποστολή Διερευνητικής Επιτροπής στην Κύπρο δεν απογοήτευσε τον Καραμανλή που αυτή τη στιγμή θεωρούσε το Κυπριακό σαν το πρώτο θέμα της εξωτερικής πολιτικής του.

Αυτό όμως στοίχισε πολλά για τον ίδιο και δημιούργησε πολλές παρεξηγήσεις τόσο με τους κυπρίους, που μη γνωρίζοντας τόσα πολλά για τα διπλωματικά παρασκήνια, τις καπιέσεις και τους εκβιασμούς των μεγάλων, παρά μόνο πίστευαν ότι είχαν δίκιο και ότι όλοι έπρεπε να προσαρμοσθούν σ' αυτό, του έρριχναν την ευθύνη για κάθε ελιγμό που ήταν υποχρεωμένος να κάμνει και τον επέκριναν συνεχώς.

Ίσως αυτή η περίοδος μέχρι το τέλος του αγώνα που έκαναν τον Καραμανλή να "κουρασθεί" από το Κυπριακό και στα επόμενα χρόνια να ακολουθεί την τακτική της συμπάραστασης, ενώ άφηνε την πρωτοβουλία στους κυπρίους αλλά και χωρίς να τους επισκεφθεί ποτέ αργότερα στο νησί.

Προσφεύγοντας στον ΟΗΕ η Ελληνική Κυβέρνηση θεώρησε σκόπιμο να ξεκαθαρίσει τους στόχους της. Ο υπουργός Εξωτερικών Ευάγγελος Αβέρωφ με δήλωση του στις 14 Οκτωβρίου 1956 τόνιζε ότι η Ελλάδα ήταν πρόθυμη να δεχθεί μια περίοδο αυτοκυβέρνησης, η οποία θα προηγείτο της εφαρμογής της αυτοδιάθεσης, ξεκαθάριζε δηλαδή ότι αποδεχόταν εγκατάλειψη της άμεσης αυτοδιάθεσης και αυτό ήταν εκείνο που είχε προτείνει ο Μακάριος στο Χάρτιγκ, πριν από ένα χρόνο.

Πρόσθετε ο Αβέρωφ:

" Κατά τη περίοδο της αυτοκυβερνήσως η Βρετανία δύναται να διατηρή εις την νήσον τας εξουσίας, αι οποίαι είναι αναγκαίαι διά την Βρετανικήν κυριαρχίαν, ενώ όλαι αι άλλαι δέον να παραδοθούν εις τον Κυπριακόν λαόν, η αυτοδιάθεσις αποτελεί εισέτι το βασικόν αίτημα, η δε Ελλάς δεν θα ικανοποιηθή απλώς με την βρετανικήν αναγνώρισιν της αρχής, αλλά διά της εξευρέσεως μηχανισμού διά του οποίου θα καθορισθή ο χρόνος της αυτοδιαθέσεως".

Στην προσφυγή της Ελλάδος στον ΟΗΕ αντετάχθησαν οι αμερικανοί. Αλλά λόγω της κρίσης που δημιουργείτο μεταξύ των τριών συμμάχων τους στο ΝΑΤΟ προσπαθούσαν να εκφράζουν την αντίθεση τους με ήπιο τόνο, με τη ελπίδα ότι το μήνυμά τους θα έφθανε σ' αυτούς που έπρεπε.

Ο νέος πρεσβευτής των Ηνωμένων Πολιτειών Τζιορτζ Άλλεν πληροφόρησε τον Καραμανλή μετά την άφιξη του στην Αθήνα για τη στάση της χώρας του, ότι παρέμενε δηλαδή υπέρ της διενέργειας συνομιλιών παρά προσφυγής στον ΟΗΕ. Ο Καραμανλής άκουσε τις προτροπές του Άλλεν αλλά συνέχισε την τακτική του.

Ο Άλλεν όμως δεν έμεινε ως εκεί. Και βρήκε την ευκαιρία να καθορίσει τη θέση της χώρας του και δημόσια ελπίζοντας ότι με το σάλιο που θα προκαλούσε η ομιλία του ο Καραμανλής θα "πείθετο" να ανακόψει πρύμνη.

Η ευκαιρία δεν άργησε να ρθει. Η Λέσχη "Προπέλλερ", των Αθηνών τον κάλεσε να μιλήσει για την

πολιτική της χώρας του και είπε ανάμεσα σε άλλα για το Κυπριακό:

"Πιστεύουμε ότι η μόνη δυνατή διευθέτηση είναι η μέσω διαπραγματεύσεων. Δεν υπάρχει Οργανισμός, ο οποίος να μπορεί να επιβάλει μόνιμη λύση. Οι Ηνωμένες Πολιτείες δεν μπορούν βεβαίως να το κάμουν αυτό, ούτε και επιθυμούν να προβούν σε τέτοια ενέργεια, αφ' ετέρου η Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ δεν μπορεί και αυτή να κάνει τούτο".

Ο Καραμανλής βρισκόταν στις Σέρρες σαν πληροφορήθηκε τις δηλώσεις του Άλλεν και στις 27 Οκτωβρίου απάντησε:

" Η Ελλάδα γνωρίζει, όπως και ο κ. Άλλεν , ότι η Γενική Συνέλευσις του ΟΗΕ δεν έχει πρακτικά μέσα επιβολής των αποφάσεων της, αλλά γνωρίζει επίσης ότι αι αποφάσεις αύται δεν στερούνται ηθικής δυνάμεως και σημασίας. Η Ελλάδα προσφεύγει εις τα Ηνωμένα Έθνη διότι η βρετανική Κυβέρνησις δνε προσέφερε λύσεις ως εκείναι τας οποίας υπαινίσσεται ο κ. Άλλεν".

Παρά τις αντιδράσεις των αγγλοαμερικανών στην απόφαση της Ελλάδας να προσφύγει στα Ηνωμένα Έθνη ο Καραμανλής αποφάσισε να "κτυπήσει" την αντίδραση τους μέσα στο ίδιο το άντρο τους και να χρησιμοποιήσει την προσωπική του επιρροή και το κύρος του για να επιτύχει αυτό που επεδίωκε.

Έτσι στις 10 Νοεμβρίου αναχωρούσε για τη Νέα Υόρκη επικεφαλής της ελληνικής αντιπροσωπείας για να παραστεί στις εργασίες της Γενικής Συνέλευσης έχοντας μαζί του το δεξί του χέρι, τον υπουργό Εξωτερικών Ευάγγελο Αβέρωφ.

Η πρώτη επιτυχία του Καραμανλή και γενικά της ελληνικής αντιπροσωπείας, που περιλάμβανε και τον Εθναρχικό Σύμβουλο και κύπριο βουλευτή στην Ελλάδα Σωκράτη Λοϊζίδη, ήλθε τρεις μόνο μέρες μετά την άφιξη του στη Νέα Υόρκη.

Στις 14 Νοεμβρίου η Επιτροπή Διαδικασίας του ΟΗΕ, αφού εξήτασε την ελληνική προσφυγή συνέστησε την εγγραφή του Κυπριακού στην ημερήσια διάταξη της

Γενικής Συνέλευσης.

Η πρόταση περιλάμβανε εγγραφή και της βρετανικής προσφυγής ή αντιπροσφυγής.

Η πρώτη μάχη είχε κερδηθεί πολύ εύκολα, αλλά έμεναν ακόμη πολλές που δεν άργησαν να έλθουν ή μια μετά την άλλη. Την επομένη κιόλας η Γενική Συνέλευση ενέκρινε, χωρίς ψηφοφορία, την εγγραφή του Κυπριακού στην ημερήσια διάταξη της Συνέλευσης.

Στην εγγραφή της ελληνικής προσφυγής αντιτάχθηκαν οι αντιπρόσωποι της Νοτίου Αφρικής και της Αυστραλίας που υποστήριξαν μόνο την αγγλική, ενώ ο αντιπρόσωπος της Τουρκίας Σελίμ Σαρμπέρ αντιτάχθηκε στην εγγραφή και των δύο προσφυγών.

Οι δύο επιτυχίες της ελληνικής αντιπροσωπείας, έστω και μικρές, έγιναν υπό το φως της εξαγγελίας στο Λονδίνο ότι ο Λόρδος Ράντγκλιφ είχε ετοιμάσει και είχε υποβάλει τη συνταγματική έκθεση του επί του Κυπριακού στη Βρετανική Κυβέρνηση στις **13** του Νοεμβρίου. Αλλά οι αντιπρόσωποι στον ΟΗΕ δέχθηκαν την εγγραφή του Κυπριακού, παρά τις προσπάθειες της Βρετανίας να τους πείσει ότι θα άρχιζε σύντομα ένας νέος γύρος συνομιλιών.

Κατά την παραμονή του στις Ηνωμένες Πολιτείες ο Πρωθυπουργός Καραμανλής είχε την ευκαιρία να συναντηθεί και με τον Αμερικανό Πρόεδρο Αϊζενχάουερ, ο οποίος υποσχέθηκε σ' αυτόν ότι θα μεσολαβούσε για την απελευθέρωση του Αρχιεπισκόπου Μακαρίου.

Όπως αποκαλύπτει στο Αρχείο του ο Κωνσταντίνος Καραμανλής, κατά τη διάρκεια της επίσκεψης του στις Ηνωμένες Πολιτείες από τις **9** μέχρι τις **23** Νοεμβρίου **1956** ήγειρε το θέμα στον αμερικανό Πρόεδρο σε ιδιαίτερη συνάντηση τους στο Λευκό Οίκο στις **15** Νοεμβρίου.

Ο Αϊζενχάουερ μάλιστα παρουσιάστηκε να μη γνωρίζει καν που βρισκόταν ο Μακάριος αλλά ανέλαβε να προωθήσει το αίτημα της Ελλάδας στους Βρετανούς.

Η συνάντηση κράτησε 20 λεπτά και σε μνημόνιο που ετοιμάστηκε μετά τη συνάντηση αναφέρεται (τόμος 2 σελίδα 211):

"Ως προς το τρίτον (το κυπριακό) αφού του εξέθεσα δι' ολίγων την θέσιν της Ελλάδος και την ακατανόητον πολιτικήν τς Αγγλίας και της Τουρκίας επί του Κυπριακού, του ετόνισα ότι θα πρέπει η αμερικανική Κυβέρνησις να ασκήση την επιρροήν της προς την κατεύθυνσιν των Αγγλων και των Τούρκων διά μιαν έγκαιρον διευθέτησιν του Κυπριακού. Του ετόνισα εν συνεχεία ότι το πρόβλημα αυτό, το οποίον ήδη είναι σοβαρόν και επικίνδυνον, ημπορεί να γίνη σοβαρώτερον εάν εις το μέλλον σημειωθή ανάμιξις εις αυτό των αραβικών χωρών και της Ρωσσίας. Ο Πρόεδρος με ερώτησεν πως αντιλαμβάνομαι τον τελευταίον αυτόν κίνδυνον. Του εξήγησα και συνεφώνησεν μαζί μου.

Εν συνεχεία, του εζήτησα, όπως διά προσωπικής παρεμβάσεως επιδιώξη την άμεσον απελευθέρωσιν του Μακαρίου, τονίσας προς αυτόν ότι η απελευθέρωσις του Μακαρίου θα διευκολύνη μέγάλως την διευθέτησιν του κυπριακού και του εξήγησα διατί. Ο Πρόεδρος απαντών μου είπεν ότι αυτή είναι μία πολύ καλή ιδέα και με ερώτησεν πού βρίσκεται ήδη ο Μακάριος. Του έδωσα τας σχετικάς πληροφορίας.

Ο Πρόεδρος εν τέλει μου εδήλωσεν ότι έχει ζωηράν επιθυμίαν να βοηθήση εις την διευθέτησιν του Κυπριακού και ότι προς τούτο θα κάμη ό,τι ημπορεί, συνεπλήρωσεν όμως ότι ο ρόλος της Αμερικής είναι κάπως λεπτός, διότι η διένεξις υφίσταται μεταξύ φίλων και συμμάχων".

(Μεταγλώττιση)

"Ως προς το τρίτον (το κυπριακό) αφού του εξέθεσα με λίγα λόγια τη θέση της Ελλάδας και την ακατανόητη πολιτική τς Αγγλίας και της Τουρκίας στο Κυπριακό, του τόνισα ότι θα πρέπει η αμερικανική

Κυβέρνηση να ασκήσει την επιρροή της προς την κατεύθυνση των Αγγλων και των Τούρκων για μια έγκαιρη διευθέτηση του Κυπριακού. Του τόνισα στη συνέχεια ότι το πρόβλημα αυτό, το οποίο ήδη είναι σοβαρό και επικίνδυνο, μπορεί να γίνει σοβαρότερο εάν στο μέλλον σημειωθεί ανάμιξη σ' αυτό των αραβικών χωρών και της Ρωσίας. Ο Πρόεδρος με ρώτησε πως αντιλαμβάνομαι τον τελευταίο αυτό κίνδυνο. Του εξήγησα και συμφώνησε μαζί μου.

Στη συνέχεια, του ζήτησα, όπως με προσωπική παρέμβαση του επιδιώξει την άμεση απελευθέρωση του Μακαρίου, τονίζοντας προς αυτόν ότι η απελευθέρωση του Μακαρίου θα διευκολύνει πολύ την διευθέτηση του κυπριακού και του εξήγησα γιατί. Ο Πρόεδρος απαντώντας μου είπε ότι αυτή είναι μία πολύ καλή ιδέα και με ρώτησε πού βρίσκεται ήδη ο Μακάριος. Του έδωσα τις σχετικές πληροφορίες.

Ο Πρόεδρος στο τέλος μου δήλωσε ότι έχει ζωηρή επιθυμία να βοηθήσει στη διευθέτηση του Κυπριακού και ότι προς τούτο θα κάμει ό,τι μπορεί, συμπλήρωσε όμως ότι ο ρόλος της Αμερικής είναι κάπως λεπτός, διότι η διένεξη υφίσταται μεταξύ φίλων και συμμάχων".

Ετσι ο Ευάγγελος Αβέρωφ μιλώντας στη Βουλή των Ελλήνων στις στις **29** Νοεμβρίου μετά την επιστροφή του από τη Νέα Υόρκη, μαζί με τον Καραμανλή, σαν ολοκλήρωσαν τον πρώτο γύρο των επαφών τους, πληροφόρησε τη Βουλή ότι ο Μακάριος δεν θα βρίσκεται για πολύ ακόμα μακριά από την Κύπρο.

Στη συνάντηση ο Αϊζενχάουερ υποσχέθηκε στον Καραμανλή ότι το ΝΑΤΟ θα δραστηριοποιείτο για προώθηση λύσης, ώστε να μη κινδυνεύσει να διασπασθεί η Νοτιοανατολική του πτέρυγα.

Αυτή τη διάσπαση φοβόταν πάρα πολύ η Αμερική ή τουλάχιστον δεν την ήθελε, ιδιαίτερα έπειτα από την κρίση στο Σουέζ που ξέσπασε στις **29** Οκτωβρίου **1956** ύστερα από την εθνικοποίηση της διώρυγας του Σουέζ, από τον Πρόεδρο της Αιγύπτου Γκαμάλ Αμπτέλ Νάσσερ στις **28** Ιουλίου του ίδιου χρόνου με αποτέλεσμα το

Ισραήλ, η Βρετανία και η Γαλλία να εξαπολύσουν από κοινού επίθεση εναντίον της Αιγύπτου.

Ιδιαίτερα οι γαλλοβρετανικές δυνάμεις και τα αεροπλάνα τους εξορμούσαν από την Κύπρο με αποτέλεσμα η Κύπρος να αποκτά όλο και περισσότερη στρατηγική σημασία.

Η προσπάθεια των αμερικανών να μεσολαβήσουν στο κυπριακό μέσω του ΝΑΤΟ εκδηλώθηκε σε συνεργασία του συμβουλίου του ΝΑΤΟ στο Παρίσι.

Στη συνεδρία που έγινε στις **12 Δεκεμβρίου 1956** επικρίθηκαν μάλιστα η Βρετανία και η Ελλάδα γιατί δεν απευθύνθηκαν προς τη συμμαχία για να αναφέρουν τις διαφορές τους πριν προσφύγουν σε άλλο οργανισμό.

Στη διάσκεψη έγινε μια προσπάθεια γεφύρωσης των διαφορών, αλλά τίποτε δεν επιτεύχθηκε. Η Ελλάδα επέμενε διά του υπουργού Εξωτερικών Ευάγγελου Αβέρωφ σε αυτοδιάθεση του κυπριακού λαού και τη συζήτηση της προσφυγής της στα Ηνωμένα Έθνη, ως επίσης και την απελευθέρωση του Μακαρίου.

Όμως η μεσολαβητική προσπάθεια των αμερικανών που άρχισε να εκδηλώνεται ξεκινούσε από το σχέδιο Ράντγκλιφ του βρετανού συνταγματολόγου.

Επιδίωξη ήταν να ξαναρχίσουν οι συνομιλίες επί του Κυπριακού που είχε διακοπεί λίγο πριν εξορισθεί ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος.

Όμως ο Ευάγγελος Αβέρωφ που αντιπροσώπευσε την

Ελλάδα στη σύνοδο επέμενε στις ελληνικές θέσεις και οι επαφές στο ΝΑΤΟ δεν κατέληξαν πουθενά.